

sait faik

medarı maişet
motoru

roman

BİLGİ YAYINEVİ

Medarı Maişet Motoru, Bilgi Yayınevi'nin 2001'de yayımlanan 15. baskısı esas alınarak hazırlanmış, dipnotlarla zenginleştirilmiştir.

İÇİNDEKİLER

Birinci Kısım

Medarı Maişet Motoru9

İkinci Kısım

Yolculukta75

Üçüncü Kısım

Berber Dükkânınının Açılma Merasimi 143

Dördüncü Kısım

Birtakım İnsanlar 187

Sait Faik Usta

Ayla Kutlu 235

BİRİNCİ KISIM

MEDARI MAİŞET¹ MOTORU

Kir² Dimitro'nun berber dükkânının bir kapısı deniz kenarına, ötekisi, sütçü ile ekmekçinin dükkânları önündeki dar yola açılırdı.

Deniz kenarındaki kayıkları, yahut da, deniz kenarındaki kayıklardan yarısını lokanta haline sokmuş Bulgar sütçü Pandeli'nin kuru fasulye ile pilav kaynayan tencerelerine kavuşmaya en kestirme yol, Dimitro'nun berber dükkânından geçtiği için dükkânın her iki kapısı da gelen geçene açıktır. Kalabalık günlerde insanlar, dükkânın içinden, birbiri arkasından âdeta sokaktan geçermiş gibi lakayt geçerler.

Dimitro, isterse, dükkânından kimseyi geçirtmeyecek kadar can sıkıcı söz söylemesini bilen bir adamdır. Daha olmazsa deniz kenarındaki kapıyı açık bırakıp sütçünün dükkânı sokağına açılanı kapayıverir.

Fakat bu dükkânın içinden gelip geçenler haftada bir defa olsun, -bu gelip geçme diyeti olarak- kendisine tıraş olurlar. Bu gelip geçenlerden uzamış sakalını Dimitro'nun usturasına

1) Medarı maişet: Geçim vasıtası.

2) Usta.

vermemiş adam yoktur. Şayet bu bir hafta, yahut bir ay -adamına göre- biraz fazlaca uzarsa, Dimitro bunu derhal fark eder. Beyaz saçları, beyaz bıyıkları, mavi gözleriyle altmışlık bir adam olan Dimitro, insanı ciğerinden vurmasını da bilen bir adamdır. Mesela Evgeniya ile dalga geçen delikanlıya;

-Dimitro pasajından geçilir ama Evgeniya'dan geçilmez anam! der.

Kendisine laf atılan delikanlı ise, Evgeniya ile olan münasebetini bir müddet için saklamaya mecburdur.

Dimitro, en kirli imaları ekmek parası için yapmaya, en gizli dedikoduları -nadir akşamları mavi gözlerinin o, yine mavi cam cilasını vurmaya yardım eden düzikolar³ için- öğrenmeye mecburdur. Kış günleri, köyde cinlerin top oynadığı, kedilerin rıhtıma dizildiği, ihtiyar Rum kadınlarının, hastalarla açların kedilerle beraber balıktan dönen kayıkları beklediği, poyrazın ejderha kafasını duvardan duvara, ağaçtan ağaca vurduğu mor renkli günlerde; Dimitro'nun dükkânının iki kapısı da kapalı, pencereler buğulu, gazete kâğıtlı, içerisi su karıştırılmış bir bardak rakı kadar beyaz, bulanıktır.

Bu bulanıklığın içinde su ibriğinin külü, kolonya şişelerinin tozu, cigara dumanı, Dimitro'nun üç-beş günlük uzamış sakalı, gayet itina ile taranmış beyaz saçları vardır. Pencereden ba-

3) Düziko: Saf rakı.